

การบริหารเวลาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียน
สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5*

Time Management and School Effectiveness Administrators
under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area 5

ภัทรวดี เก่งนา และกุลารบ บุริสาร

Pattarawadee Kengna and Kularb Purisarn

วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

College of Asian Scholars, Thailand

Corresponding Author, E-mail: Kengna89@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารเวลาและประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน 2) ศึกษาการบริหารเวลาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียน 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเวลาของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียน เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 328 คน ได้จากการสุ่มโดยใช้ตาราง Krejcie & Morgan เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่มีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง 0.90 และได้ค่า IOC ที่มีค่าตั้งแต่ 0.80-1.00 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการบริหารเวลาของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน โดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดและระดับประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียน โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด
2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเวลาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียน ทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวก และมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทาง

---

*ได้รับบทความ: 6 กุมภาพันธ์ 2566; แก้ไขบทความ: 21 สิงหาคม 2566; ตอรับตีพิมพ์: 24 สิงหาคม 2566

Received: February 6, 2023; Revised: August 21, 2023; Accepted: August 24, 2023

สถิติที่ระดับ .01

3. การบริหารเวลาที่มีผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียน มีจำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดลำดับของกิจกรรม และด้านการบริหารจัดการเวลาที่ไร้ประโยชน์ และได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .767 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายหรืออำนาจพยากรณ์ ร้อยละ 58.80

คำสำคัญ: การบริหารเวลา; ประสิทธิภาพของการบริหารงาน

Abstract

The purposes of this research were 1) to study time management and the effectiveness 2) to study the effects of time management on school administrators effectiveness 3) to study the relationship between time management of school administrators and School Administrative Effectiveness Under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area 5. It is a Survey Research. The sample group consisted of 328 school administrators and teachers randomly obtained by using the Krejcie & Morgan table. The research tools were questionnaires with coefficients. The reliability was 0.90 and the IOC values were from 0.80 to 1.00. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's Product Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The research result finds that:

1. The overall of 6 aspects is at the highest level and the level of effectiveness of school administration with the overall picture of 4 aspects being at the highest level.
2. The correlation coefficient between management looked at the return on all aspects of management, always positive and previously moderate, with statistical significance at the .01 level.
3. There were two aspects of time management that affected the school's effectiveness, namely the sequencing of activities, and useless time management and the multiple correlation coefficient was .767, which was statistically significant at the .01 level, with a predictive coefficient or predictive power of 58.80%.

Keywords: Time Management; Effectiveness of Management

1. บทนำ

เวลาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อคนทุกคน เวลาเป็นทรัพยากรอย่างเดียวกับที่ทุกคนมีเท่ากัน เวลาให้โอกาสแก่ทุกคน เวลามีกา่ค่ายิ่งกว่าเงินทองหรือมีค่าสำคัญยิ่งกว่าเงินทอง เพราะเงินทองที่สูญเสียไปก็สามารถหา มาทดแทนใหม่ได้ แต่เวลาไม่สามารถมาทดแทนได้ (อินทรา หิรัญสาย 2560) ประชญาในการบริหารเวลาที่ดีก็คือ การทำงานให้ฉลาดขึ้น เวลาเป็นสิ่งที่ทุกคนมีเท่ากันแต่ขึ้นอยู่กับใครจะบริหารจัดการเวลาให้ได้ดีกว่ากันการบริหารเวลาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นสำหรับผู้บริหาร การบริหารเวลาให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดทำให้สามารถดำเนินการกิจต่างๆได้ อย่างราบรื่นง่าย และมีเวลาเพียงพอที่จะบริหารจัดการสิ่งต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเวลาเป็นทรัพยากรทางการบริหารที่มีอยู่อย่างจำกัด และเป็นสิ่งเดียวที่ไม่สามารถหาสิ่งหนึ่งสิ่งใดมาทดแทนได้

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ส่วนใหญ่เมื่อมีงานเข้ามาหรือเมื่อมีการดำเนินงานต่างๆ การปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วมกันวางแผนการตั้งเป้าหมายในการปฏิบัติงานร่วมกัน โดยมีการประชุมปรึกษาหารือจะเห็นได้จากการประชุมคณะกรรมการการดำเนินงานต่างๆ และมีการจัดลำดับความสำคัญของงานที่จะทำว่างานไหนควรดำเนินการก่อน เมื่อจัดลำดับความสำคัญของงานแล้ว มีการร่วมกันวางแผนการจัดสรรเวลาการให้ความสำคัญของงานมากขึ้นขึ้นอยู่กับความสำคัญและเวลาที่แตกต่างกันไป เมื่อมีการร่วมกันวางแผนแล้ว การปฏิบัติงาน การดำเนินงานจะเห็นได้จากผลของงานที่เกิด ถ้าสถานศึกษาแห่งใดได้มีการประชุมปรึกษาหารือ การวางแผน ในการตั้งเป้าหมาย มีการวางแผนการใช้เวลา มีการจัดลำดับความสำคัญของงาน มีการแบ่งเวลา การจัดสรรเวลา การมีเทคนิคในการจัดหรือลดตัวการที่ทำให้เสียเวลาและการติดตามผล การใช้เวลาจะส่งผลให้การดำเนินงานต่างๆ มีประสิทธิภาพตามที่ตั้งเป้าหมายไว้จะเห็นได้จากการมีการประชุม การออกคำสั่งการปฏิบัติงานร่วมกัน โดยบทบาทและหน้าที่ของผู้ปฏิบัติล้วนแต่ให้ความสำคัญในการบริหารงาน บริหารเวลาเพื่อให้งานและองค์กรมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอยู่ในระดับที่น่าพอใจ จากประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสามารถวัดได้จากผลของงานที่เกิด จึงมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบการบริหาร ได้มีการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารเวลาให้เป็นไปตามขั้นตอนตามระบบการปฏิบัติงาน จะมีทุกขั้นตอนของการใช้เวลาได้อย่างดี ซึ่งในการใช้กระบวนการหรือขั้นตอนจะแตกต่างกันไปตามทัศนคติ ความรู้ความสามารถ และทักษะของการบริหารของผู้บริหาร แต่ละคนมีความสัมพันธ์กันอย่างมากกับประสิทธิผลของสถานศึกษา

ปัญหาส่วนใหญ่ในการบริหารเวลาหรือการใช้เวลาไม่มีประสิทธิภาพคือ การไม่รู้จักจัดลำดับความสำคัญของงาน การเสียเวลาด้วยการรอคอย การผัดวันประกันพรุ่ง การไม่มีเป้าหมายที่ชัดเจน การขาดวินัย การไม่มีการวางแผนการทำงาน ฯลฯ ยังมีนักวิชาการได้เสนอปัจจัยที่ทำให้ผู้บริหารเสียเวลาดังนี้ ปัจจัยแรกคือปัจจัยภายในหมายถึงเรื่องต่างๆ ที่เสียเวลาเพราะตัวผู้บริหารเอง ได้แก่ การขาดการระวังเรื่องการใช้เวลาไม่รู้ชี้แจงในคุณค่าของเวลา ขาดความรู้ความเข้าใจในองค์กร ขาดความรู้และทักษะการเป็นผู้บริหารและ

ผู้นำขาดความรู้และทักษะในการบริหารเวลา ขาดความรู้และทักษะในการมอบหมายงาน ผู้บริหารคนนั้นมักจะเคยชินกับการทำตัวยุ่งๆ กับงานตลอดเวลา แต่งานไม่สำเร็จและไม่อยากทำงานที่จัดไว้ในตารางปัจจัยที่สอง คือ ปัจจัยภายนอก หมายถึง เรื่องที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างๆ หรือบุคคลอื่นที่ทำให้เกิดการเสียเวลาแก่ผู้บริหาร ได้แก่ การประชุมบ่อยๆ โทรศัพท์มากเกินไป งานเอกสาร สายบังคับบัญชาที่มีหลายขั้นตอน ในองค์กร การรอการตัดสินใจของผู้อื่น การรอคอยข้อมูลข่าวสารจากผู้อื่น (สุทธิชัย ปัญญโรจน์ 2560)

ผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อภารกิจของสถานศึกษา เพราะผู้บริหารคือผู้ที่จะใช้ทักษะความสามารถในการดึงศักยภาพของบุคลากรที่มีอยู่ออกมาใช้ได้อย่างไม่มีขีดจำกัด ศักยภาพของคนเปรียบเสมือนภูเขาน้ำแข็ง ศักยภาพที่เรามองเห็นเป็นเพียงบางส่วนของก้อนน้ำแข็งที่โผล่ขึ้นมาเหนือน้ำเป็นเพียงส่วนน้อยเท่านั้น แต่ศักยภาพที่ยังเหลืออยู่ในตัวคนนั้นเหมือนกับส่วนของภูเขาน้ำแข็งที่จมอยู่ใต้น้ำ ที่มีขนาดใหญ่กว่าส่วนที่อยู่เหนือน้ำมากมายหลายเท่า ฉะนั้นอาจกล่าวได้ว่าผู้บริหารคือสัญลักษณ์ที่บ่งชี้ถึงความรุ่งเรือง หรือล้มเหลวขององค์กรในอนาคต ซึ่งศักยภาพของผู้บริหารในการบริหารจัดการนำพาภารกิจขององค์กรไปสู่เป้าหมาย สามารถวัดได้จากความสามารถในการบริหารและประสิทธิผลที่เกิด เวลา กับ ประสิทธิภาพมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันโดยบทบาทภาระหน้าที่ในการบริหารงานสถานศึกษาของผู้บริหารนั้นประกอบด้วยงาน 4 งานหลัก ตามหลักการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลประกอบด้วย งานบริหารวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารบุคคล งานบริหารทั่วไป โดยงานทั้ง 4 งานจะเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน ให้ผู้บริหารได้ใช้ทักษะความสามารถในการบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนและองค์กร

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารเวลาและประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5
2. เพื่อศึกษาการบริหารเวลาที่มีผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเวลาของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งการวิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนได้ศึกษาและสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและเอกสาร หลักการแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารเวลาของผู้บริหารโรงเรียนและกำหนดระเบียบวิธีและกระบวนการวิจัย ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

ผู้อำนวยการหรือรักษาการ และข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ซึ่งมีผู้บริหารและรักษาการจำนวน 213 คน ข้าราชการครูจำนวน 2,018 รวม 2,231 คน ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการใช้ตารางประมาณขนาดตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1973) ได้กลุ่มตัวอย่าง 328 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษาและรักษาการในตำแหน่ง 164 คน และข้าราชการครู 164 คน การสร้างเครื่องมือ แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check List) ประกอบด้วย ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน ตอนที่ 2 การบริหารเวลาของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดของ Masterton (1997) ซึ่งประกอบด้วย 1) การวางแผน 2) การจัดลำดับของกิจกรรม 3) การบริหารจัดการเวลาที่ไร้ประโยชน์ 4) การรู้จักปฏิเสธ 5) การควบคุมงาน และ 6) การจัดทำปฏิทินงาน ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ตามขอบข่ายการบริหารงานของสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ (2546) ซึ่งประกอบด้วย 1) การบริหารวิชาการ 2) การบริหารงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล 4) การบริหารทั่วไปแบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 เป็นแบบสอบถามชนิดจัดลำดับคุณภาพ (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert, 1961) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง 0.90 และได้ค่า IOC ที่มีค่าตั้งแต่ 0.60-1.00

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปโดยใช้สถิติดังนี้ 1) สถิติพื้นฐาน ได้แก่ (1) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) (2) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ 1) หาค่าความตรงเชิงเนื้อหาโดยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความและเนื้อหาที่วัด (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 2) หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) 3) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ (1) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) (2) การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

4. สรุปผลการวิจัย

1. ศึกษาการบริหารเวลาและประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 พบว่า ระดับการบริหารเวลาของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 โดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.57$, S.D. = 0.31) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย เป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดตามลำดับ ได้แก่ ด้านด้านการวางแผน ($\bar{x} = 4.96$, S.D. = 0.08) และด้านการรู้จักปฏิเสธมีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้าย

($\bar{x} = 3.98$, S.D. = 0.81) ส่วนผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 พบว่า ระดับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.65$, S.D. = 0.19) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่การบริหารงบประมาณ ($\bar{x} = 4.94$, S.D. = 0.05) รองลงมา ได้แก่การบริหารวิชาการ ($\bar{x} = 4.75$, S.D. = 0.20) และการบริหารงานบุคคล ($\bar{x} = 4.52$, S.D. = 0.29) สำหรับการบริหารทั่วไป มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้าย ($\bar{x} = 4.42$, S.D. = 0.43) รายละเอียดดังตารางที่ 1 และตารางที่ 2

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารเวลาของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 โดยภาพรวม ดังนี้

การบริหารเวลาของผู้บริหารโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ
1. ด้านการวางแผน	4.96	0.08	มากที่สุด
2. ด้านการจัดลำดับของกิจกรรม	4.58	0.41	มากที่สุด
3. ด้านการบริหารจัดการเวลาที่ไร้ประโยชน์	4.51	0.24	มากที่สุด
4. ด้านการรู้จักปฏิเสธ	3.98	0.81	มาก
5. ด้านการควบคุมงาน	4.82	0.20	มากที่สุด
6. ด้านการจัดทำปฏิทินงาน	4.74	0.28	มากที่สุด
รวม	4.57	0.31	มากที่สุด

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและลำดับประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 โดยภาพรวม ดังนี้

ระดับประสิทธิผลของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ
1. การบริหารวิชาการ	4.75	0.20	มากที่สุด
2. การบริหารงบประมาณ	4.94	0.05	มากที่สุด
3. การบริหารงานบุคคล	4.52	0.29	มากที่สุด

ระดับประสิทธิผลของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ
4. การบริหารทั่วไป	4.42	0.43	มาก
รวม	4.65	0.19	มากที่สุด

2. ศึกษาการบริหารเวลาซึ่งส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 พบว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์เป็นไปทางบวก มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 2 ตัว ตามลำดับ คือ ด้านการจัดลำดับของกิจกรรม และด้านการบริหารจัดการเวลาที่ไร้ประโยชน์ ส่วนตัวแปรต้นอีก 4 ตัว คือ ด้านการวางแผน ด้านการรู้จักปฏิเสธ ด้านการควบคุมงานเอกสารและด้านการจัดทำปฏิทินงาน ถูกคัดออกจากสมการ เนื่องจากทดสอบความสัมพันธ์แล้วไม่มีความสัมพันธ์เป็นทางเดียวกัน จึงแสดงให้เห็นว่า ตัวแปรต้นที่ดีและเหมาะสมที่สุด ที่จะทำให้สถานศึกษา ในพื้นที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 มีประสิทธิผลได้นั้นจะต้องประกอบด้วยตัวแปรต้นเพียง 2 ตัวเท่านั้น ส่วนค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเมื่อนำตัวแปรต้นใส่เข้าไปในสมการจะมีค่าเปลี่ยนไปทำให้ค่าร้อยละของพยากรณ์เปลี่ยนไป โดยพบว่าเมื่อใส่ตัวแปรต้น คือ ด้านการจัดลำดับของกิจกรรม เพียงตัวเดียวเข้าไปในสมการถดถอย จะทำให้ค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์เกิดขึ้นร้อยละ 58.80 เมื่อใส่ตัวแปรต้นตัวสุดท้าย คือ ด้านการบริหารจัดการเวลาที่ไร้ประโยชน์ เพิ่มเข้าไปในสมการจะทำให้มีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ร้อยละ 60.50

3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเวลากับประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเวลาซึ่งส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียนทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวก และมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเรียงตามลำดับการบริหารเวลา ได้ดังต่อไปนี้ คือ ด้านการจัดลำดับของกิจกรรม มีความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียน ในระดับที่สูงที่สุดอยู่ที่ ($r = .767$) หรือ 76.70 รองลงมาคือ ด้านการรู้จักปฏิเสธมีความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียนอยู่ที่ ($r = .677$) หรือ 67.70 และด้านการจัดทำปฏิทินงานมีความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียนเท่ากัน อยู่ที่ ($r = .629$) หรือ 62.90 ตามลำดับ สำหรับด้านการวางแผน มีความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียนในระดับที่ต่ำสุด อยู่ที่ ($r = .342$) หรือ 34.20 ดังปรากฏในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเวลากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5

ตัวแปร	ด้านการวางแผน (X_1)	ด้านการจัดลำดับของกิจกรรม (X_2)	ด้านการบริหารจัดการเวลาที่ไร้ประโยชน์ (X_3)	ด้านการรู้จักปฏิเสธ (X_4)	ด้านการควบคุมงานเอกสาร (X_5)	ด้านการจัดทำปฏิทินงาน (X_6)	ประสิทธิผลของโรงเรียน (Y)
ด้านการวางแผน (X_1)	1.00						
ด้านการจัดลำดับของกิจกรรม (X_2)	.411**	1.00					
ด้านการบริหารจัดการเวลาที่ไร้ประโยชน์ (X_3)	.325**	.670**	1.00				
ด้านการรู้จักปฏิเสธ (X_4)	.394**	.877**	.643**	1.00			
ด้านการควบคุมงานเอกสาร (X_5)	.422**	.781**	.657**	.783**	1.00		
ด้านการจัดทำปฏิทินงาน (X_6)	.310**	.840**	.676**	.862**	.814**	1.00	
ประสิทธิผลของโรงเรียน (Y)	.342**	.767**	.416**	.677**	.612**	.629**	1.00

5. อภิปรายผลการวิจัย

1. การบริหารเวลาของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 จากผลการศึกษาวิจัยพบว่า โดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับ มากที่สุด สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะการบริหารเวลาเป็นการจัดการเวลาให้มีประสิทธิภาพ และใช้เวลาอย่างคุ้มค่า ทำให้งานบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาการบริหารเวลาจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้บริหารต้องคำนึงถึงก่อนที่จะดำเนินการใดๆ ทั้งนี้ เป็นเพราะงานบริหารนั้นมีความหลากหลายต้องการความรวดเร็ว ความชัดเจน ความถูกต้อง ความเป็นระเบียบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสำเร็จ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นต่อเมื่อผู้บริหาร รู้จักการบริหารเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะก่อให้เกิดผลสำเร็จของงานที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดาวัลย์ บุญเลิศ (2554) ได้ศึกษา การวางแผนกลยุทธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 พบว่า 1) การวางแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละขั้นตอน พบว่า เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้การกำหนดปรัชญาความเชื่อขององค์กร การกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์กรและการกำหนดพันธกิจส่วนอีก 6 ขั้นตอน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา

ในแต่ละขั้นตอน พบว่า เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การกำหนดแผนปฏิบัติการ การกำหนดสิ่งแวดล้อมภายใน การกำหนดวัตถุประสงค์ การวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมภายนอก การกำหนดยุทธศาสตร์ทางเลือก และการกำหนดนโยบาย 2) ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่ามี 2 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ความพึงพอใจในงาน อัตราการออกกลางคันของนักเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนกลยุทธ์กับประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ในภาพรวม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์เป็นรายขั้นตอนและรายด้าน พบว่า การวางแผนกลยุทธ์ทุกขั้นตอนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพของโรงเรียนทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นด้านอัตราการออกกลางคันของนักเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับการวางแผนกลยุทธ์ ส่วนประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 พบว่า 1) ด้านการบริหารวิชาการ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนมีการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ครูผู้สอนนำหลักสูตรไปใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอน โดยที่โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้และจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) ด้านการบริหารงบประมาณ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีการประสานและมีการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาโดยกระบวนการวางแผนเชิงกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณโดยแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณซึ่งจัดสรรงบประมาณการเบิกจ่ายและการอนุมัติงบประมาณอย่างเป็นระบบ และสามารถตรวจสอบได้ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีการประสานงาน วินิจฉัย สั่งการโรงเรียน มีการจัดทำทะเบียนประวัติข้าราชการครูและบุคลากรในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน มีการจัดบุคลากรให้ปฏิบัติหน้าที่ตามความรู้ความสามารถอย่างเหมาะสม และสนับสนุนข้าราชการครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้มีการพัฒนาตนเองโดยการอบรมศึกษาดูงาน และศึกษาต่อ ฯลฯ โดยได้จัดระบบกำกับดูแลส่งเสริมให้ครูประพฤติปฏิบัติตามแบบแผนของทางราชการและจรรยาบรรณวิชาชีพ 4) ด้านการบริหารทั่วไป โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ามีการแต่งตั้ง ย้าย โอนข้าราชการครูโดยพิจารณาตามข้อมูลและความจำเป็น และจัดระบบการดำเนินงานธุรการ โดยจัดทำแผนปฏิบัติงานที่เน้นการลดขั้นตอนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ มีระบบการประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเครือข่ายการศึกษาและสถานศึกษา และจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรชัดเจนและครอบคลุมตามภารกิจสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและความต้องการเมื่อพิจารณาทั้ง 4 ด้าน

พบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของสุริดา หลังจิ (2556) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา พบว่า 1) การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ภาพรวม พบว่าไม่แตกต่างกัน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพและประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูงมาก

2. การบริหารเวลาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 พบว่า การบริหารเวลาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียน ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณจากตัวแปรต้นทั้งหมด 6 ตัวทุกด้านมีความสัมพันธ์เป็นไปทางบวก มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 2 ตัว ตามลำดับ คือ ด้านการจัดลำดับของกิจกรรมและด้านการบริหารจัดการเวลาที่ไร้ประโยชน์ แสดงให้เห็นว่า เมื่อผู้บริหารสถานศึกษาการบริหารเวลาในสถานศึกษา มีแนวโน้มค่อนข้างสูงที่จะทำให้มีประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียนสูงตามไปด้วย และในทางกลับกัน ถ้าผู้บริหารสถานศึกษา มีการบริหารเวลาในโรงเรียนที่แสดงออกมาต่ำ ก็จะทำให้ประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียนต่ำตามไปด้วย สอดคล้องกับวิจัยของเสวก สุขเสื่อ (2550) ได้ศึกษาการบริหารเวลาในการปฏิบัติภารกิจของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 พบว่า 1) การบริหารเวลาในการปฏิบัติภารกิจของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ใน 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปพบว่า ในภาพรวมและในรายด้านทุกด้าน มีการใช้เวลาในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบการบริหารเวลาในการปฏิบัติภารกิจของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ไม่แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามสถานภาพการปฏิบัติงานและวุฒิการศึกษาแต่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเวลากับประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเวลาของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผล ต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวก และมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประยงค์ ศรีโหมี (2561) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 พบว่า 1) ปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยทางการ

บริหารของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตาม สถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตาม สถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 5) ปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียนกับประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยรวมพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารเวลาที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ต้องชี้ให้เห็นความสำคัญของการบริหารเวลา ที่ต้องบริหารจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของสถานศึกษา รวมทั้งผู้บริหารศึกษาควรเพิ่มพูนความรู้และทักษะ มีการบริหารเวลาเพื่อสนับสนุนความสามารถและพัฒนาบุคลากร รวมถึงงานในขอบเขตให้มีคุณภาพ

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารเวลาที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ได้แก่ ด้านการจัดลำดับของกิจกรรม และด้านการบริหารจัดการเวลาที่ไร้ประโยชน์ ทั้งสองด้านส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับกระบวนการ สามารถจัดกลุ่มกิจกรรมที่จะปฏิบัติตามลำดับความสำคัญของงาน รวมถึงสามารถจัดกลุ่มกิจกรรมที่จะปฏิบัติตามชั้นความเร็วของงานได้โดยจัดลำดับตามความสำคัญและชั้นความเร็วของงาน ทั้งยังมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ โดยจะต้องคำนึงถึงการสูญเสียเวลาในระหว่างการทำงานโดยมุ่งหวังผลสำเร็จในการทำงานให้มีประสิทธิภาพและคำนึงถึงปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอกมีผลต่อการปฏิบัติงานผนวกกับให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ปัญหาที่อาจจะลดทอนการปฏิบัติงานและให้ความสำคัญต่อควบคุมการใช้เวลาเสมอ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารเวลา เพื่อให้ได้แนวทางในการพัฒนากระบวนการบริหารเวลาของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งสามารถนำผลการวิจัยไปปฏิบัติให้เกิดผลได้จริง

2.2 ควรศึกษาและวิเคราะห์ ตัวบ่งชี้ของการบริหารเวลาที่มีผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน เพื่อให้ได้แนวทางในการพัฒนาและปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งส่งผลให้โรงเรียนมีคุณภาพ

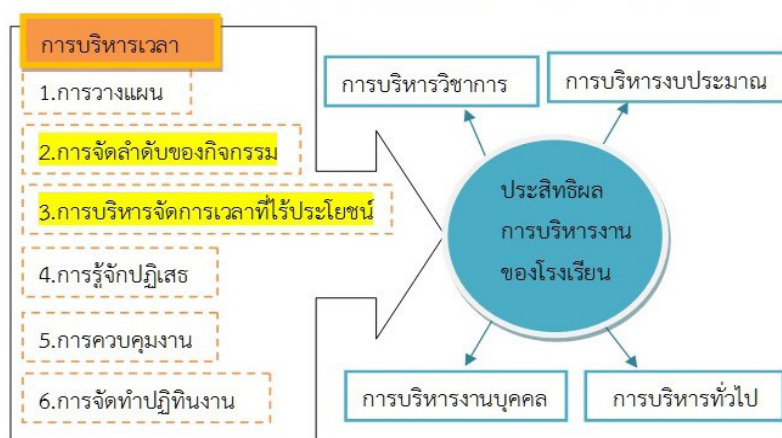

เกิดประสิทธิผล เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกำลังหลักสำคัญในการขับเคลื่อนให้โรงเรียนมีการพัฒนา และก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น

2.3 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิผลของสถานศึกษาในด้านอื่นๆ นอกเหนือจากการบริหารเวลา ในโรงเรียนสังกัดอื่นเพิ่มเติม

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารเวลาที่มีผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยพบว่าด้านการจัดลำดับของกิจกรรม และด้านการบริหารจัดการเวลาที่ไร้ประโยชน์ ทั้งสองด้านส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- ประยงค์ ศรีโทมิ. (2561). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ลัดดาวัลย์ บุญเลิศ. (2554). การวางแผนกลยุทธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาญจนบุรี เขต 4. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุทธิชัย ปัญญโรจน์. (2560). บริหารเวลาอย่างมืออาชีพ. กรุงเทพฯ: เพชรประกาย.

- สุริดา หลังจิ. (2556). *ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีราชภัฏ*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- เสวก สุขเสื่อ. (2550). *การบริหารเวลาในการปฏิบัติภารกิจของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). วิทยานิพนธ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- อินทรา หิรัญสาย. (2560). *การบริหารเวลา*. เข้าถึงได้จาก <http://free.dcomputech.cominticlemng-time01.html>
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. New York: Harper & Rows Pubtisher.
- Likert, R. (1961). *New pattern of Management*. New York: Harper & Rows Pubtishers.
- Masterton, A. (1997). *Getting Results with Time Management*. London: Library Association Publishing.

